

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун ханыага

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2004 сыл
Алтынны 15
14 КҮНӨ
ЧУРАПЧЫ
№ 122
(9184)

Алтынны 15 2-3 күннэригэр Дьоруускайга Бааһынай рынныттан сааһаан Комсомольскай болуоссакка тийэ халыан, тэһийэн "Ас-үөл-2004" республикатаабы быыстапка-дьаарбанка алтыс төгүлүн буолан ааста. Республика улус улуустарыттан, ол иһигэр ыраах Анаабыртан, Орто Халыматтан тийэ кэлэн 180-ча астыр-үөлүр уонна эргинер тэрииллэр, 60-ча бааһынай хаһаайыстыбалар уонна биридмилээн ыаллар кытыннылар. Билиги улуустан Одьулунтан Ю.Н. Адамов дьиз кэргэнэ, Төлөйгөн "Олохоос" бааһынай хаһаайыстыбата, норуот маастардара И.И.Говоров, Г.Г. Турантаев, Дирингэзэи агро-оскуола, "Чурапчы" ТХПК, "Маарычаан" ПО кириэн кытыннылар, бородууксуйаларын атыластылар.

онгустуохтарын сөбүн билиэтэтилар. Түмүкэ Адамовтар "Сыл бастың дьиз кэргэн хаһаайыстыбата" номинацияга Гран-при хаһаайынынан буоллулар. Кинилэр бу мааньык улахан көрүүгэ аан маннай уонна, буолан баран, сүрдээх сорулаахтык кытыннылар. Быыстапка кэмилэр байлаларын уонна нэһиликтэрин дьарыктарын, общественнай олохун-дьаһарын рекламалабыттарын таһынан, араас идэлээх дьону кытары кэпсэтэн, оҕону илгити, сүөһүнү көрүү-харайым, оҕуруту үүннэрин, астааһын-үөлүгүн курдук араас өрүттээх болуурустарга санаа атаастаһылар. Мотрена Семеновна бэйэтэ: "Билиги Гран-прига тиксибиһит—бу биер эрэ мал ситиһинтэ буолбаах, нэһиликтит дьонун барыларын кыайыллара буолар",—дири. Итинэн быыстапкага кытынныларга

ураһаларыгар кирибит кийи бу элбэх сүөһүлээх, сылгы илгитигинэн идэтигэр таһынан бурдугу үүннэһэр, сайын дьиз кэргэн лааһурын үлэстэр, нэһилик общественнай олоһор көтөөхтүк кыттар, кэм сиринэн попечителлиир улахан хаһаайыстыба буоларын толору билсэн тахсар "Олохоос" павильона хайа да улус кизиниттэн уратык, сонунук уонна баай ис хосонноохтук көһүнэ. Бааһылык Василий Васильевич сахалыы таннаах, сүрдээх дьолуунук туттан-хаптан араас улустартан кэлэр малдыттары көрүстэ, үлэ үөрүйэхтэригэр санаа атаастаста. "Бу мааньык дьонноох буоланнар Чурапчы бааһынайдар аатырыктарын аатырар эбиттэр",— дэтэ.

А.С. Пушкин аатынан Нууча Государственной драматической театрыгар

Республикатаабы быыстапка-дьаарбанкага

ГРАННАР-БЫҢИЭННЭРЭ!

Дьиз кэргэннэр конкурстарыгар Одьулун олохтоохторо, түөрт ололох Адамовтар кытыннылар. Байлаларын тэһийэннэригэр киллэр бородууксуйаны киллэрбиттэр. Ол курдук, оҕуруот аһын араас көрүгүн үүннэһэн, онука эбон сир аһын дьадыһи, мооньосуну, сүгүнү, оҕону хомуйан, эгэлгэлээн астаан, тумалаан, кэпсирбэлээн, барыан-наалаан-сироптаан, эт-үүт аһы уонна тыа булдуун—куһун-балыгын, куорбаһын киллэрэн кизиг быыстапкага тэһийдилэр. Маны таһынан дьиз кэргэн илгит кэмгэ дьарыгын, оскуолаа, нэһиликкэ ытыллар дьаһалларга кытыннылар кырдатар буклеттарын, ситиһиллэрин түһүлүр Грамоталарын, Магдал суруктарын экспозициятын туруорбуттар. Адамовтар иккис Одьулунтаабы политехнической лицейгэ үлэтиллилэр. Ыал ийэтэ Мотрена Семеновна саха дьахтарыгар сэдэх дьарыктааба көһүнэ, кэмүс уута уонна оҕу таһынан кылан сөрүү өрөр идэлээх эбит. Ыал аҕата Юрий Николаевич мастан кылан ланно, оҕолор айылга матырыйаалыттан, тэһийтэппэн аппликация, гербарий оҕорбуттар. Ону быыстапкага сылдыһыттар сүрдээһин сэнээрдилэр. Бастаан туран, сылгыттан тугун да таах бырааһаа, атын астаан, тиригит тааһаан, кылыгар-сизилгэр тийэ барытын туһага таһаарар эбиттэр дьон сөхтүлэр. Иккисинэн, уус дьон дьиктэрин-уоттарын бэйэ фантазиятынан төһө бабарар чомуйан, тулсаран, байытан

көмөлөрүн иһин Одьулун нэһиликтин баһылыгар Л.В. Ефремовага, дьаһалта дьиз кэргэнгэ специалистһыгар Т.И. Поталовага, культура үлэһитэ В.Л. Аржаковага уонна лицей директора Е.И. Смирдиновага сиздээхтик махтанар. Уопсайынан да бэлэтиэххэ наада: дьаһалта үлэһиттэрэ байлаларын сылдыһан көх-нам буоланнар, одьулуннар улахан таһымнаах тэрээһиннэргэ сүрдээх көтөөхтүк кытталлар. Ол курдук, былырын мааньык быыстапкага "Комплекс" бааһынай хаһаайыстыбатын онгосон-тэһийэн кытыннарбытара.

Бааһынай хаһаайыстыбаларын конкурстарыгар Гран-при хаһаайынынан билиги улуустан Төлөйгөн В.В. Смирникова баһылыктаах "Олохоос" бааһынай хаһаайыстыбата буолла. Василий Васильевич эрдэттэн тэһийэн ох курдук онгостубут, кустук курдук куоһаммыт. Ол түмүгэр "Олохоос" уонча буолан кириэн павильоннарыгар ураһа туруоран үлэлэрин-хамнастарын, онгосон таһаарар бородууксуйаларын уонна общественнай дьарыктарын өтөөх хаартыскаларын таһымлыыт экспозициянан толору сырдаттылар. Ас-үөл кизиг аһыгын тэһийдилэр, сылаас чөйдөх, арыһаах аһаадылаах мини-кафены үлэстиптэр. Кинилэр

үөрүүлээх муньах буолла. Ону В.В. Смирникова "СР тыатын хаһаайыстыбатын үлэстээх үлэһит" аат билиэтин уонна "Чурапчы" ТХПК Хабаровскай куоракка ытыллыбыт быыстапкага ситиһимээхтик кыттан бородууксуйатын үс көрүгэр кыһыл кэмүс медаллары ыбыһын туттардылар.

Быйылгы быыстапка биер уратылаах. Ол уратынан көрүү эйгэтэ кэпсэтиллибит, байылымыта буолла. Ханьык бабарар хамсааһын утумнааччылаах, салдааччылаах буоллаһа сайдар кээхиллээх. Бүгүгүнү фермердари аны аһыйах сылынан билигин оскуолага үөрэнэ сылдыар оҕолор солбуйуохтара. Ол иһин тыа хаһаайыстыбатын кээбээки специалистарын, сага сир уустарын, аһы көрүүтээх бааһынайдар илгит таһаарар сорукаах агро-оскуолалар кыттыллара интэриэһи тарта. Нуурбаттан, Амматтан, Горнайтан уонна Хакалстан тариллибиттара ырааппыт, үчүгэй базалаах, олохсуйбут үгэстэрээх барыта 9 агро-оскуола кэлэн көмөтө хаһаайыстыбаларын уонна ыттар нааһын үлэлэрин сырдаттылар. Олортон үлүлүчү чорбойон билиги улуустан Дирингэзэи агро-оскуола (директор Альберт Анастасьевич Сергеев) Гран-при хаһаайынынан буолла. Кинилэр оҕуруот аһын, кулиарай онгостулары уонна этэн-үүтөн сахалы астаан аҕалыттар, ону сөргэ түөрт оҕо даһылаатынан кытыннылар. Атын улуустар агро-оскуолалара сүрүннээн оҕуруот аһыттан бородууксуйа аҕалыттар.

Комсомольскай болуоссакка "Туймаада-лиэни" ГУП аҕалыт техникатын быыстапкага буолла. Тыа сиригэр аналаах араас трактордар, комбайннар кээкэлэһэн туралларын көрүүкэ үчүгэй сүрдээх. Манна ким сэнээрбит-интэриэһигэрэбит хайа таһыт техникатын сааһаһаһар, дуоһаар түһөсэр эбит. Мин ордух мини-комбайны сэрээтим. Бу тэттик кала билиги бурдугу үүннэрэр бааһынайдарбыттар омус таһытастаах буолсу дьик санаатим. "Модун" спортивнай комплекскка

булт трофеидарын уонна буһуот ыттар бастагы республикатаабы быыстапкага тэһийиннэ. Билиги улуустат чизигин "Сахабулт" Чурапчытаабы салаатын предодателэ Г.К. Барашков салаааччылаах делегация кэмүсээтэ. Хабаровскай куоракка буолан ааспыт 6-с универсальной быыстапка лауреата Инокентий Инокентьевич Говоров удурхайтан алтаннаан-кэмүстээн онгобут "Буһуот тэһийэ" дьик комплекга болкомтону тарта. Фотограф Григорий Григорьевич Турантаев ийэ айылга кэра кэстүүлэрин дьулүйөр уонна булт абылаһын үйүтүлүт хаартыскалар улахан сэнээринни ыла.

"Чурапчы" ТХПК (ген. директор А.Т.Ноговицын) уонна "Маарычаан" ПО (председатель А.Г. Григорьев) мааньык түһүлгэлэргэ мадды кытталлар, улахан суумалаах эргисэи тэһийлэр. Бу да сырыыга ити тэһийнэрин ыһыктыбыттар, бүтүн эрэһи ыланнар эт-үүт бородууксуйа кизиг аһыгын тэһийтэр. Көрдөххө саамай элбэх аһылаааччылаах кинилэр буолаллар.

Түмүкэ этиэххэ наада мааньы. Ас-үөл күһүгүнү быыстапка-дьаарбанката быйыл алтыс төгүлүн ытылыһа. Сылтан-сыл кытааччы аһаһа элбири, көрдөрүүгэ таһаарылар бородууксуйа көрүгэ байытыллан илэр, опыты аҕастаһыта тэһийлэр "төһүк оһуоллар" уонна санаа аҕастаһыттарын хайыскалар уксур, чинийэр-научнай хаһаан кизигик киллэриилэр, олоһу кытары быһаччы ситимнээр. Ол курдук, тыа сирин бааһынай мааньык түһүлгэзэ племенной үлэһэ, техниканы ылыһа тустаах тэһийлэр саһаааччыларын кытары сирэй көрөөн төһө бабарар дуоһаардаһар, хайа бабарар салаа ученайдарын кытары консультациялаһар, атын улуустан кэлбит биер идэлээхтэрин кытары опыт атаһаһар

кытаах. Бу билигин тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онгосон таһаараччыларга биер өтүтүтэн болуомто, иккис өтүтүтэн ирдэбил үрдэһитин көрдөрөр. Итиник үрдүк таһымнаахтык тэһийибит "Ас-үөл-2004" быыстапка-дьаарбанкага билиги улус бөрөстэһиттэллэрэ үс улахан Гран хаһаайынынан буоллулар. Адамовтар дьиз кэргэннэрэ (Одьулун) "Сыл бастың дьиз кэргэн хаһаайыстыбата", "Олохоос" бааһынай хаһаайыстыбата (баһылык В.В. Смирников) "Сыл бастың бааһынай хаһаайыстыбата", Дирингэзэи агро-оскуола (директор А.А.Сергеев) "Сыл бастың агро-оскуола" үрдүк аһы ылан кэллилэр! Дьэ, бу курдук быйылгы тыа сирин үлэһит дьонун улахан түһүлгэлэрэ билимээ сорулаах буолла.

Мария МАКАРОВА, улуустаабы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын специалиһа.

Хаартыскаларга: 1. СР тыатын хаһаайыстыбатын министро А.С. Степанов уонна СР Правительстватын Председателэ Е.А.Борисов сыл бастың бааһынай В.В.Смирников кытары. 2. "Чурапчы" ТХПК павильонун аһа өлөм. 3. Туймаада-лиэни" ГУП сага аҕалыт техникалар.

БУ КҮННЭРГЭ...

Нэһиликтэр дьаһалтала-рын баһылыктара, специалистара бу күннэргэ аттестация бардылар. 61 үлэһит аттестацияламмыттан биер специалист бэрэбэркэни ыһаан ааспата. Сорохтор тустаах үлэлэригэр билимилэрин үрдэтикэллэригэр этии онгоһуллуна.

СР дорубуйага харыстабылын министро В.Л.Александров улууска кэлэ сылдыһан Мырыла, Мугудай, Хатылы балыһаһа-

рын үлэһэ киллэрэ охсон, нэһиликтиннэни хөдүүстээхтик эмтээһини ытталларыгар тоһоһолоон эттэ.

Улуустаабы үөрэх управлениета үөрэхтэн аган хаалбыт оҕолору түмэр сылтан урууку сылларга түһүлүлэ сылдыһыт көрүгү сөргүтэн күнүсү уонна кээхтэн оскуоланы аһан үлэстэргэ быаананнар.

Мындааһаһа А.П.Гоголев

аатынан Чурапчытаабы музыкальной оскуола филиалын быһытынан искусство, литература оскуолага аһылына. Филиал литературнай, художественнай, хореографической кылаастардаах.

Алтынны 12 күнүгэр Мырыла олохтоһо А.М.Сибиряков сарсыарда 3-4 чаас дьизки улахан тыаһтан утуһа сытан оло-ро тустуһун туһунан иһитиннэ-

рэр. Интэриэһинэйэ—сарсыарда ыйыталаһан билбитэ олохтоохтор ол дьикти тыаһы бары истибиттэр. Сорохтор маллара-саллара хамсаабытын, оннооһор дьиз итигэр системата дьыгиллийбитин кэпсээбиттэр. Маны тустаах салалта болуомтоһо ылан, бэрэбэркэлээн нэһиликтиннэһэ сөптөөх элпээти биэрэрэ эрэһиллэр.

"СО" корр.

Сааһырбыттар декадалара ЧИЭСТЭННИЛЭР

Улуустаабы дорубуйа харыстабылын үлэһиттэрин профкомун председателэ У.Д.Попова уонна эмчит ветераннар Сүбэлэрин көбүлээһиннэригэр сааһырбыттарга аналаах декада чэрчитикэн Ветераннар дьизлэригэр сынньалан кизэтэ буолан ааста. Эмч үлэтигэр 55 сыл үлэстэбит, 75 сааһын томтоһу туһулу А.Г. Захарова, балыһаһа 20-тэн тахса сыл үлэстэбит 70 саастаах А.И. Кузьмина, 30 сыл үлэстэбит В.Д.Васильева, Л.В.Ермолаева бу дьоро кизэ дьоллоохторунан буоллулар. Кинилэргэ анаан элбэх үтө тыл этилиннэ, алгыс анаанна. Кырдыаһтар уонна кинилэри эбэрдэли кэлбит эдэрдар дуоһууһтарыгар дьирэ кэпсэтиилэр, аастыты аһыстылар, ыллаатылар-туойдулар. Иһирэх кизэттэн бары муһубуттар аһынан тарбаһылар.

Лена ЕРМОЛАЕВА.

Оксана ЖИРКОВА

Оксана ЖИРКОВА.

